

บทที่ ๑

บทนำ



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศไม่ว่าจะเป็นไปในรูปของการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง สังคมหรือวัฒนธรรมนั้น การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ถ้าพลเมืองมีการศึกษาที่ดีย่อมจะเป็นที่เชื่อได้ว่า การพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ก็จะได้ผลดีตามไปด้วย ทั้งนี้เพราะ "การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ" นอกจากนี้การศึกษายังช่วยให้ความรู้พื้นฐานแก่บุคคล ทำให้รู้หนังสืออ่านออกเขียนได้พอที่จะฝึกฝนอาชีพตามความถนัดและความสามารถของตน ช่วยฝึกฝนให้บุคคลเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รวมทั้งช่วยฝึกอบรมในด้านศีลธรรมจรยาที่ดียิ่งอีกด้วย^๑

อย่างไรก็ตาม การศึกษาจะอำนวยประโยชน์ในการพัฒนาคนและพัฒนากำลังคนให้แก่ประเทศชาติได้มากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ และองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งก็คือครู เพราะครู เป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษา เป็นผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดวิชาการและวิชาชีพด้านต่าง ๆ ช่วยเสริมสร้างพัฒนาคุณภาพและคุณสมบัติอันดีงามให้แก่เยาวชนของชาติ "ครูเป็นเสมือนผู้เฝ้าทางชีวิต

^๑ชาเลื่อง วุฒิจันทร์, "พระบรมราชาชาต," มิตรกรรม ๑๘ (๑๕ สิงหาคม ๒๕๒๐): ๓.

^๒บุญชนะ อัครถาวร, "บทบาทของการศึกษาในการพัฒนาเศรษฐกิจ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ ๖ (ตุลาคม ๒๕๑๕): ๖ - ๗.

ของคนและของชาติให้มุ่งไปสู่ทิศทางที่ถูกต้องและเกิดประโยชน์มากที่สุด"^๑ คุณภาพของครู จึงมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังของชาติในอนาคต และเมื่อก้าวถึง คุณภาพของครูก็จะเกี่ยวโยงไปถึงสถาบันการฝึกหัดครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาลัยครู ซึ่งเป็นแหล่งผลิตครูที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ หากวิทยาลัยครูสามารถดำเนินการกิจต่างๆ ของ คนได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ก็จะให้นักศึกษาครูที่สำเร็จออกไปเป็นผู้ที่มีคุณภาพ เป็น กำลังสำคัญในการสรรสร้างพัฒนาสังคมและประเทศชาติในอนาคตต่อไป

พระราชบัญญัติวิทยาลัยครูพุทธศักราช ๒๕๑๘ โดยยกฐานะวิทยาลัยครูเป็นสถาบัน อุดมศึกษา โดยให้มีหน้าที่ในการ "ให้การศึกษาวิชาการและผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการวิจัย ส่งเสริมวิชาชีพและวิถะฐานะของครูอาจารย์เจ้าหน้าที่ บริหารการศึกษา ทำนุบำรุงวัฒนธรรมและให้บริการทางวิชาการแก่สังคม"^๒ ถึงแม้ว่าวิทยาลัยครูจะมีการ เปลี่ยนแปลงในสถานภาพ บทบาท และมีภารกิจเพิ่มขึ้นมากมายในฐานะที่เป็นสถาบัน อุดมศึกษา แต่ในฐานะที่เป็นสถาบันการฝึกหัดครู หน้าที่หลักของวิทยาลัยครูก็คือการผลิต ครูให้ไ้คุณภาพมาตรฐาน และสอดคล้องกับความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธ- ศักราช ๒๕๒๐ ที่ไ้ระบุไว้ว่า

การฝึกหัดครู เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างครูให้สามารถปฏิบัติตนและทำหน้าที่เป็นผู ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาโดยรอบุคคลขึ้นในตัวเอง เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ จริยธรรม ในระดับที่วิญญูชนพึงปฏิบัติได้ และมีลักษณะสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย และระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ยึดมั่น

^๑บุญสม มาร์ติน, "คำปราศรัยของนายแพทย์บุญสม มาร์ติน รัฐมนตรีว่าการ- กระทรวงศึกษาธิการ เนื่องในงานวันครูครั้งที่ ๒๒ วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๒๑," ใน คู่มือสอนจริยธรรมระดับวิทยาลัย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๑), หน้าพิเศษ.

^๒"พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘," ราชกิจจานุเบกษา ๙๒ (๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๘) : ๒๔.

ในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทั้งในบุคลิกภาพทั่วไป ความสัมพันธ์
อันดีต่อศิษย์ และบทบาทต่อสังคม^๑

การที่วิทยาลัยครูจะสามารถเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นใน
หมู่นักศึกษาครู ย่อมไม่อาจสำเร็จจนได้โดยสมบูรณ์ได้ดังเพียงการจัดการเรียนการสอน
ในห้องเรียน ทั้งนี้ก็เพราะเหตุว่าหลักสูตรการอุดมศึกษาโดยทั่วไปมักจะ "มีข้อจำกัดทาง
วิชาการคือ ไม่สามารถเสริมสร้างพัฒนาการโดยรอบคอบของนิสิตนักศึกษาได้ เนื่องจาก
ระเบียบวิธีและเวลาที่จำกัด และไม่สามารถสนองตอบความต้องการและความสนใจของ
นิสิตนักศึกษาได้อย่างครบถ้วน"^๒ ด้วยเหตุนี้สถาบันการศึกษาโดยทั่วไปจึงจัดให้มีการ
ดำเนินงานนอกห้องเรียนในรูปของกิจกรรมพิเศษหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อฝึกฝนและ
เสริมสร้างคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ คือให้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ
ชอบ อดทน ขยันหมั่นเพียร มีความซื่อสัตย์ สามารถติดต่อและปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น
เคารพต่อกฎหมาย มีจรรยาและศีลธรรมอันดี รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จัก
ระวังรักษาสุขภาพ ตลอดจนการประพฤติปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของชาติ^๓ กิจกรรมเสริม
หลักสูตรดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายกิจการนักศึกษา และผู้ที่ทำหน้าที่อันสำคัญนี้
ได้แก่ผู้บริหาร กิจการนักศึกษาซึ่งสำหรับในวิทยาลัยครูก็ได้แก่รองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษา

^๑กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช ๒๕๒๐ (กรุงเทพ-
มหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ควัดดุสิต, ๒๕๒๐), หน้า ๑๒.

^๒วิจิตร ศรีสอาน, "สรุปคำบรรยายของศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาน,"
รายงานการสัมมนาคุณาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตรมหาวิทยาลัยขอนแก่น ๔ - ๑๐
มิถุนายน ๒๕๒๑, หน้า ๑๑. (อัครสำเนา)

^๓สวัสดิ์ สุคนธรังษี, "ปัญหานักศึกษาในการบริหารมหาวิทยาลัย," วารสารสภา
การศึกษาแห่งชาติ ๖ (มีนาคม ๒๕๑๕) : ๒๖.

ด้วยเหตุที่จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมทั้งหลายทั้งปวงของนักศึกษา ผู้บริหาร
 กิจกรรมนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไปจึงมีภารกิจที่หนักยิ่ง เพราะนิสิตนักศึกษา
 โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยหนุ่มสาว กำลังมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว มีพลังกายและ
 จิตแข็งแรงก่อรูปก่อร่างความกระตือรือร้นในการไปหาคุณธรรมและความจริง มักพร้อมที่จะ
 ทุ่มเทแรงกายใจเพื่อให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์^๑ แม้บางครั้งจะเป็นการทำลายกฎหรือ
 ระเบียบของสถาบัน หรือแม่แต่กฎหมายบ้านเมือง นิสิตนักศึกษาจึงเป็นศูนย์กลางของพลัง
 ในกิจกรรมทั้งหลายทั้งปวง ของสถาบันที่สามารถผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
 ขึ้นได้ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน การเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องทางการเมืองภายใต้
 การนำของนิสิตนักศึกษาทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นกรณีการเดิน
 ขบวนเพื่อโค่นล้มรัฐบาลเปเรอ (Peron) แห่งอาร์เจนตินาเมื่อปี ๒๔๘๘ การก่อวินาศ
 กรรมต่อต้านสนธิสัญญาความมั่นคงระหว่างญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกาที่ญี่ปุ่นเมื่อปี ๒๕๐๓ จนทำ
 ให้รัฐบาลกิชิ (Kishi) ต้องลาออก^๒ การเดินขบวนเรียกร้องรัฐธรรมนูญของนิสิต
 นักศึกษาและประชาชนชาวไทย จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์นองเลือดเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม
 ๒๕๑๖ หรือกรณีนักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชมีส่วนพัวพันในกรณีเผาจวนยูว
 ราชการจังหวัดเมื่อปี ๒๕๑๘ ย่อมเป็นสิ่งแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่ก้าวและรุนแรงของ
 นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ที่ผู้บริหารกิจกรรมนักศึกษาจะต้องเผชิญอย่างไม่มีทาง
 หลีกเลี่ยงได้

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

๑ ธีระวี ภาวิไล, "บทบาทของนิสิตนักศึกษาในการดำเนินกิจการของมหาวิทยาลัย"
 ๒ ในรายงานการสัมมนาเรื่องระบบบริหารของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๗ - ๒๘
 มีนาคม ๒๕๑๔ ของสโมสรอาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (พระนคร : โรงพิมพ์
 สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔), หน้า ๑๑๑.

๒ สุรัฐ ศิลปอนันต์, "นิสิตนักศึกษากับการเมือง," วารสารคณะกรรมการการ
 ศึกษาแห่งชาติ ๘ (ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๑๖) : ๒๕ - ๒๖.

อีกประการหนึ่ง ผู้บริหารกิจการศึกษามีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบโดยตรงในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา ซึ่งจากการศึกษาพบว่านิสิตนักศึกษาไทยทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคต่างก็ประสบปัญหาและอุปสรรคมากมาย ปัญหาที่สำคัญได้แก่ "ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ปัญหาเรื่องที่พักอาศัย ปัญหาเรื่องการปรับตัว ปัญหาการคบเพื่อนต่างเพศ ปัญหาการจัดกิจกรรม ตลอดจนปัญหาในการเลือกสาขาอาชีพ"^๑ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้หากไม่ได้รับการแก้ไข ก็จะกลายเป็นอุปสรรคต่อการเสริมสร้างและพัฒนาคุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาตามเจตนารมณ์ของสถาบันและความมุ่งหวังของสังคม

ผู้บริหารกิจการนักศึกษาจึงเป็นตัวจักรสำคัญซึ่งจะทำหน้าที่คอยเชื่อมโยงและประสานความเข้าใจและความร่วมมืออันดีระหว่างนักศึกษา กับผู้บริหารสูงสุดของสถานศึกษา ในทางการบริหารนั้น ผู้บริหารกิจการศึกษามีฐานะและสภาพเป็นผู้บริหารระดับกลาง ซึ่งจะต้องปฏิบัติงานสนองนโยบายของสถานศึกษา และขณะเดียวกันก็ต้องสนองตอบความต้องการของนิสิตนักศึกษา จึงนับได้ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อสภาพความสับสนวุ่นวาย หรือความสงบเรียบร้อยของบรรยากาศภายในสถาบันอุดมศึกษา และมีอิทธิพลต่อความพอใจหรือไม่พอใจ การลดหรือเพิ่มความขัดแย้งในหมู่อาจารย์และนิสิตนักศึกษา รวมทั้งภาพพจน์ที่นิสิตนักศึกษาจะมีต่อผู้บริหารสถาบันอีกด้วย จากเหตุผลดังกล่าวผู้ที่ทำหน้าที่ในฐานะผู้บริหารกิจการนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จึงน่าจะมีคุณลักษณะเฉพาะในบางประการที่แตกต่างไปจากผู้บริหารงานด้านอื่น ๆ ของสถาบัน

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาถึงลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ทั้งลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงในปัจจุบัน ตามความคิดเห็นของ

^๑สำเนา ขจรศิลป์, "บทบาทและทิศทางของงานกิจการนักศึกษาไทย," ใน รายงานการสัมมนาเรื่อง บทบาทและทิศทางของการอุดมศึกษาไทย (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓), หน้า ๒๗.

ผู้บริหาร อาจารย์และผู้นำนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบว่ากลุ่มบุคลากรดังกล่าวของวิทยาลัยครูมีทัศนะเกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาไปในแนวใด ทั้งยังจะได้ทราบว่า ผู้บริหารกิจการนักศึกษาของวิทยาลัยครูในปัจจุบัน มีลักษณะสอดคล้องหรือใกล้เคียงกับอุดมคติของบุคลากรดังกล่าวมากน้อยเพียงใด อันจะเป็นแนวทางในการเลือกสรรผู้ที่สมควรจะดำรงตำแหน่งผู้บริหารกิจการนักศึกษา หรือเป็นข้อมูลในการหาแนวทางเพื่อการปรับปรุงหรือเสริมสร้างคุณลักษณะที่จำเป็นบางประการของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในแต่ละสถาบันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ และลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู
๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ และลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู
๓. เพื่อเปรียบเทียบลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริง ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู

สมมติฐานในการวิจัย

๑. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูแตกต่างกัน
๒. ความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูแตกต่างกัน
๓. ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารแตกต่างกัน

๔. ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของอาจารย์ แตกต่างกัน

๕. ลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษา แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาถึงลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูทั้ง ๓๒ แห่ง ตามความคิดเห็นของกลุ่มประชากร ๓ กลุ่มคือ ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา

๒. ลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาที่ต้องการจะศึกษา จะครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ก. ลักษณะค่านร่างกาย
- ข. ลักษณะค่านจิตใจและอารมณ์
- ค. ลักษณะค่านสังคมและมนุษยสัมพันธ์
- ง. ลักษณะค่านความรู้และประสบการณ์
- จ. ลักษณะค่านความเป็นผู้นำ
- ฉ. ลักษณะค่านการปฏิบัติงาน

๓. การศึกษาลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษา เป็นการศึกษาลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในแต่ละสถาบันที่ปฏิบัติงานอยู่ในช่วงปลายปีการศึกษา

๒๕๒๓

ข้อจำกัดของการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้จะใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเครื่องมือในการวิจัยแต่เพียงอย่างเดียว

๒. ก่อนที่จะมีการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มประชากร วิทยาลัยครูบางแห่ง มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ผู้บริหารกิจการนักศึกษา และตำแหน่งบริหารอื่น ๆ ฉะนั้น การประเมินลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาจึงอาจคลาดเคลื่อนจากความ เป็นจริงไปบ้าง ทั้งนี้เนื่องจากว่าผู้ประเมินอาจมีข้อมูลประกอบการพิจารณาไม่พอเพียง

คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย

วิทยาลัยครู หมายถึง สถาบันการฝึกหัดครูในสังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวง ศึกษาธิการ และได้รับการยกฐานะ เป็นสถาบันอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. ๒๕๑๘

ลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะหรือคุณสมบัติที่ผู้บริหารกิจการนักศึกษา พึงมีประจำตัว หรือพึงแสดงออกให้ปรากฏแก่สายตาหรือการรับรู้ของผู้อื่น อันจะช่วยให้ ผู้บริหารกิจการศึกษาดำเนินงานของตนได้ดี

ลักษณะที่เป็นจริง หมายถึง ลักษณะหรือคุณสมบัติที่ผู้บริหารกิจการศึกษามีอยู่ จริง หรือได้แสดงออกจนเป็นที่ปรากฏแก่สายตาหรือการรับรู้ของผู้อื่น

ผู้บริหาร หมายถึง อธิการวิทยาลัยครูหรือผู้รักษาราชการแทนอธิการวิทยาลัยครู

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่ทำหน้าที่หัวหน้าและรองหัวหน้าหน่วยงานระดับ- แขนงที่ปฏิบัติงานค่านักศึกษา ได้แก่ แผนกแนะแนว แผนกสวัสดิการ แผนกอนามัย และสุขาภิบาล และแผนกกิจกรรมนักศึกษา

ผู้นำนักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการบริหารองค์กรของนักศึกษา ได้แก่ นายกสโมสรนักศึกษา อุปนายกสโมสรนักศึกษา และตำแหน่งสำคัญอื่น ๆ

ผู้บริหารกิจการนักศึกษา หมายถึง รองอธิการฝ่ายกิจการนักศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากอธิการให้เป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในงานค่านักศึกษา ซึ่งอาจจะมีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้เป็นไปตามลักษณะและสภาพของการจัดระบบบริหารภายในของ- แต่ละวิทยาลัยครู

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. จะช่วยให้ทราบถึงลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา
๒. จะเป็นแนวทางในการเลือกสรรอาจารย์เพื่อดำรงตำแหน่งผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู
๓. จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครูในการหาแนวทาง เพื่อการปรับปรุงหรือเสริมสร้างคุณลักษณะประจำตัวบางประการให้เหมาะสม และเอื้อต่อการบริหารงานคานกิจการนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ มุ่งศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์และลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู มีวิธีดำเนินการวิจัยพอสังเขปดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้นำนักศึกษาของวิทยาลัยครูทั้ง ๓๒ แห่ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. ผู้บริหาร ได้แก่ อธิการวิทยาลัยครูหรือผู้รักษาราชการแทนอธิการวิทยาลัยครู ใช้ประชากรทั้งหมดโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๒ คน
๒. อาจารย์ ได้แก่ หัวหน้าและรองหัวหน้าหน่วยงานระดับแผนกที่ปฏิบัติงานคานกิจการนักศึกษา ใช้ประชากรทั้งหมดโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง คือวิทยาลัยครูแห่งละ ๔ คน รวม ๒๔๔ คน

๓. ผู้นำนักศึกษา ได้แก่ นายกสโมสรนักศึกษา อุปนายกสโมสรนักศึกษา วิทยาลัยครูแห่งละประมาณ ๓ คน รวม ๑๘๘ คน และกรรมการสโมสรนักศึกษาคัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) แห่งละ ๒๕% ได้มา

วิทยาลัยครูแห่งละประมาณ ๔ คน รวม ๑๔๔ คน รวมตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้นำนัก-
ศึกษาทั้งสิ้นประมาณ ๒๕๒ คน

รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประมาณ ๕๗๒ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดย
โครงสร้างของแบบสอบถาม ครอบคลุมถึงลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษาต่าง ๆ
ดังต่อไปนี้ คือ

- ก. ลักษณะค่านร่างกาย
- ข. ลักษณะค่านจิตใจและอารมณ์
- ค. ลักษณะค่านสังคมและมนุษยสัมพันธ์
- ง. ลักษณะค่านความรู้และประสบการณ์
- จ. ลักษณะค่านความเป็นผู้นำ
- ฉ. ลักษณะค่านการปฏิบัติงาน

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจะจัดทำเป็น ๓ ฉบับ ฉบับที่ ๑ สำหรับอธิการ
ฉบับที่ ๒ สำหรับอาจารย์ และฉบับที่ ๓ สำหรับผู้นำนักศึกษา แบบสอบถามแต่ละฉบับ
ประกอบด้วย ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบให้
เลือกตอบ (Check-list)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารกิจการนักศึกษา มี
ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีทางเลือก ๕ ระดับ แต่ละ
ข้อกระทงกำหนดให้ประเมิน ๒ ครั้ง ครั้งแรกประเมินลักษณะที่พึงประสงค์ ส่วนครั้งที่
สองประเมินลักษณะที่เป็นจริง

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

- ๑. สำหรับกลุ่มตัวอย่างประชากรในวิทยาลัยครูส่วนกลางและวิทยาลัยครูที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
- ๒. สำหรับวิทยาลัยครูในส่วนภูมิภาคอื่น ๆ ผู้วิจัยดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้คือ แบบสอบถามฉบับที่ ๑ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังประชากรและรับแบบสอบถามคืนโดยไปรษณีย์ ส่วนแบบสอบถามฉบับที่ ๒ และ ๓ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปให้ตัวแทนของผู้วิจัยที่ปฏิบัติราชการตามวิทยาลัยครูต่าง ๆ เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกให้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และตัวแทนของผู้วิจัยดังกล่าวเป็นผู้เก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน เพื่อนำส่งคืนให้แก่ผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

- ตอนที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และทำการร้อยละ
- ตอนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของผู้บริหารกิจการศึกษานักศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากร จะทำการวิเคราะห์โดยหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และสำหรับการเปรียบเทียบระหว่างลักษณะที่พึงประสงค์กับลักษณะที่เป็นจริงจะทำการวิเคราะห์โดยใช้ทีเทสต์ (t - test)

ตอนที่ ๓ ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้บริหารกิจการนักศึกษาในวิทยาลัยครู วิเคราะห์โดยการหาการร้อยละของแต่ละความคิดเห็น

ลำดับขั้นในการเสนอรายงานผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้เสนอรายงานผลการวิจัยตามลำดับดังต่อไปนี้

บทที่ ๑ บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์
ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึงงานกิจการนักศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษา ลักษณะของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ลักษณะของผู้บริหาร
กิจการนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย
สมมุติฐานของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บ
รวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม กล่าวถึง รายชื่อหนังสือ บทความ และเอกสารอื่น ๆ ที่ใช้
ประกอบในการวิจัย

ภาคผนวก กล่าวถึง หนังสือนำเสนอแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้เพื่อการวิจัย
และตารางแสดงผลการเปรียบเทียบทางสถิติ